

SPIS TREŚCI

Przedmowa	5		
Wiadomości ogólne	11		
Wykaz skrótów	21		
Wiadomości szczegółowe	23		
Gromada <i>Gymnospermae</i> (<i>Gymnospermatophyta</i>) — nagozalążkowe	23		
Klasa <i>Ginkgopsida</i> — miłorzębowe	23		
<i>Ginkgoaceae</i> — miłorzębowate	24		
<i>Ginkgo</i> — miłorząb	24		
Klasa <i>Taxopsida</i> — cisowe	26		
<i>Taxaceae</i> — cisowate	26		
<i>Taxus</i> — cis	26		
Klasa <i>Pinopsida</i> (<i>Coniferae</i>) — sosnowe (iglaste, szpilkowe)	30		
<i>Araucariaceae</i> — araukariowate	30		
<i>Araucaria</i> — araukaria (igława)	30		
<i>Pinaceae</i> — sosnowate	31		
<i>Abies</i> — jodła	31		
<i>Pseudotsuga</i> — daglezja (jedlica)	38		
<i>Tsuga</i> — choina (tsuga)	41		
<i>Picea</i> — świerk	42		
<i>Larix</i> — modrzew	49		
<i>Cedrus</i> — cedr	51		
<i>Pinus</i> — sosna	52		
<i>Taxodiaceae</i> — cypryśnikowate	63		
<i>Taxodium</i> — cypryśnik	64		
<i>Sequoia</i> — sekwoja	66		
<i>Sequoiadendron</i> — mamutowiec (sekwojadendron)	67		
<i>Metasequoia</i> — metasekwoja	67		
		<i>Cupressaceae</i> — cyprysowate	68
		<i>Thujoideae</i> — żywotnikowe	69
		<i>Thuja</i> — żywotnik (tuja)	69
		<i>Platycladus</i> — biota (platykladus)	75
		<i>Microbiota</i> — mikrobiota	75
		<i>Thujopsis</i> — żywotnikowiec	76
		<i>Cupressoideae</i> — cyprysowe	76
		<i>Cupressus</i> — cyprys	76
		<i>Chamaecyparis</i> — cyprysik	77
		× <i>Cupressocyparis</i> — cyprysowiec	81
		<i>Juniperoideae</i> — jałowcowe	82
		<i>Juniperus</i> — jałowiec	82
		Klasa <i>Gnetopsida</i> — gniotowe	90
		<i>Ephedraceae</i> — przęślowate	90
		<i>Ephedra</i> — przęśl	90
		Gromada <i>Angiospermae</i> (<i>Angiospermatophyta</i>) — okrytozalążkowe	92
		Klasa <i>Magnoliopsida</i> (<i>Dicotyledonae</i>) — dwuliścienne	92
		<i>Salicaceae</i> — wierzbowate	92
		<i>Populus</i> — topola	93
		<i>Salix</i> — wierzba	106
		<i>Myricaceae</i> — woskownicowate	115
		<i>Myrica</i> — woskownica	115
		<i>Juglandaceae</i> — orzechowate	116
		<i>Juglans</i> — orzech	117
		<i>Carya</i> — orzesznik (przeorzech)	119
		<i>Pterocarya</i> — skrzydłorzech	123
		<i>Betulaceae</i> — brzozowate	125
		<i>Betula</i> — brzoza	125
		<i>Alnus</i> — olsza (olcha)	131
		<i>Corylaceae</i> — leszczynowate	134
		<i>Corylus</i> — leszczyna	134
		<i>Carpinus</i> — grab	137

- Fagaceae* — bukowate **139**
Fagus — buk **139**
Quercus — dąb **142**
Castanea — kasztan **153**
- Ulmaceae* — wiązowate **155**
Ulmus — wiąz **155**
Celtis — wiązowiec **160**
Zelkova — brzostownica **161**
- Moraceae* — morwowate **161**
Morus — morwa **162**
Maclura — żółtnica (maklura) **162**
- Viscaceae* — jemiolowate **164**
Viscum — jemiola **164**
- Aristolochiaceae* — kokornakowate **165**
Aristolochia — kokornak **165**
- Polygonaceae* — rdestowate **166**
Fallopia — rdestówka **167**
- Ranunculaceae* — jaskrowate **168**
Clematis — powojnik **168**
- Paeoniaceae* — piwoniowate **175**
Paeonia — piwonia (peonia) **176**
- Berberidaceae* — berberysowate **176**
Berberis — berberys (kwaśnica) **177**
Mahonia — mahonia (ościal) **182**
- Cercidiphyllaceae* — grujeczniakowate **184**
Cercidiphyllum — grujeczniak **184**
- Magnoliaceae* — magnoliowate **186**
Magnolia — magnolia **186**
Liriodendron — tulipanowiec **194**
- Schisandraceae* — cytryńcowate **196**
Schisandra — cytryniec **196**
- Hydrangeaceae* — hortensjowate **197**
Hydrangea — hortensja **197**
Philadelphus — jaśminowiec **202**
Deutzia — żylistek **208**
- Grossulariaceae* — agrestowate **210**
Ribes — porzeczka i agrest **210**
- Hamamelidaceae* — oczarowate **215**
Hamamelis — oczar **215**
Fothergilla — fotergilla **217**
Liquidambar — ambrowiec **217**
- Platanaceae* — platanowate **219**
Platanus — platan **219**
- Rosaceae* — różowate **220**
- Spiraeoideae* — tawutowe **220**
Spiraea — tawuła **220**
Physocarpus — pęcherznica (tawułowiec) **227**
Sorbaria — tawlina (sorbaria) **228**
Stephanandra — tawulec (stefanandra) **231**
Exochorda — obiela (egzochorda) **231**
- Maloideae* — jabłkowe **232**
Malus — jabłoń **233**
Pyrus — grusza **237**
Cydonia — pigwa **239**
Chaenomeles — pigwowiec **240**
Sorbus — jarząb **242**
Aronia — aronia **251**
Crataegus — głóg **252**
Mespilus — nieszpułka **259**
Pyracantha — ognik **259**
Cotoneaster — irga **261**
Amelanchier — świdośliwa **267**
- Rosoideae* — różowe **270**
Rosa — róża **270**
Rubus — jeżyna i malina **278**
Kerria — złotlin **283**
Rhodotypos — okółkowiec (różowiec) **283**
Potentilla — pięciornik **285**
Dryas — dębik **286**
- Prunoideae* — śliwowe **286**
Prunus — śliwa, morela, migdałowiec, migdałek, brzoskwinia, wiśnia, czereśnia, czeremcha, laurowiśnia **286**
- Leguminosae (Fabaceae)* — strączkowe **299**
- Mimosoideae* — mimozowe **300**
- Caesalpinoideae* — brezyłkowe **300**
Gleditsia — glediczja (iglicznia) **302**
Gymnocladus — kłęk **304**
Cercis — judaszowiec **306**
- Papilionoideae (Faboideae)* — motylkowe **307**
Robinia — robinia („akacja”, grochodrzew) **307**
Sophora — sofora (szupin, perełkowiec) **312**
Cladrastis — strączyn **314**
Colutea — moszenki (moszeniec) **316**
Amorpha — amorfia **316**
Wisteria — glicynia (wisteria, słodlin) **318**
Caragana — karagana **319**
Halimodendron — słonisz **322**
Cytisus sensu lato — szczodrzeniec, szczodrzyk i żarnowiec **323**
Genista — janowiec **326**
Ulex — kolcolist **326**
Laburnum — złotokap **328**
- Rutaceae* — rutowate **328**
Ptelea — parczelina **329**
Phellodendron — korkowiec **329**
Tetradium — ewodia **332**

Simaroubaceae — bieguncznikowate **333**
Ailanthus — bożodrzew (ajlant) **333**
Buxaceae — bukszpanowate **335**
Buxus — bukszpan **335**
Pachysandra — runianka **337**
Empetraceae — bażynowate **337**
Empetrum — bażyna **337**
Anacardiaceae — nanerczowate **338**
Rhus — sumak **338**
Cotinus — perukowiec **341**
Aquifoliaceae — ostrokrzewowate **343**
Ilex — ostrokrzew **343**
Celastraceae — dławiszowate **344**
Euonymus — trzmielina **344**
Celastrus — dławisz **348**
Staphyleaceae — kłokoczkowate **350**
Staphylea — kłokoczka **350**
Aceraceae — klonowate **352**
Acer — klon **352**
Hippocastanaceae — kasztanowcowate **372**
Aesculus — kasztanowiec („kasztan”) **372**
Rhamnaceae — szakłakowate **377**
Rhamnus — szakłak **378**
Frangula — kruszyna **380**
Vitaceae — winoroślowate **380**
Vitis — winorośl **380**
Ampelopsis — winnik **382**
Parthenocissus — winobluszcz **383**
Tiliaceae — lipowate **387**
Tilia — lipa **387**
Malvaceae — ślazowate **397**
Hibiscus — ketmia **397**
Actinidiaceae — aktyndiowate **398**
Actinidia — aktynidia **399**
Tamaricaceae — tamaryszkowate **401**
Tamarix — tamaryszek **401**
Myricaria — września **402**
Thymelaeaceae — wawrzynkowate **403**
Daphne — wawrzynek **403**
Elaeagnaceae — oliwnikowate **405**
Elaeagnus — oliwnik **406**
Hippophaë — rokitnik **408**
Shepherdia — szeferdia **410**
Araliaceae — araliowate **411**
Hedera — bluszcz **411**
Cornaceae — dereniowate **413**
Cornus — dereń **413**
Ericaceae — wrzosowate **419**
Rhododendroideae — różanecznikowe **420**
Rhododendron — różanecznik i azalia **420**

Ledum — bagno **426**
Kalmia — kalmia **426**
Daboecia — dabecja **427**
Vaccinioideae — borówkowate **428**
Vaccinium — borówka i żurawina **428**
Andromeda — modrzewnica **431**
Arctostaphylos — mącznica **431**
Chamaedaphne — chamedafne **431**
Pieris — pieris **433**
Enkianthus — enkiant **433**
Gaultheria — golteria (gaulteria) **434**
Leucothoë — leukotoe (kiścień) **434**
Ericoideae — wrzoscowe **435**
Calluna — wrzos **435**
Erica — wrzosiec **436**
Pyrolaceae — gruszyczkowate **437**
Chimaphila — pomocnik **437**
Styracaceae — styrakowate **438**
Halesia — ośnieża (halezja) **439**
Oleaceae — oliwkowate **439**
Fraxinus — jesion **439**
Forsythia — forsycja **447**
Syringa — lilak („bez”) **450**
Ligustrum — ligustr (liguster) **455**
Jasminum — jaśmin **458**
Buddlejaceae — budlejewate **459**
Buddleja — budleja **459**
Apocynaceae — toinowate **461**
Vinca — barwinek **461**
Labiatae (Lamiaceae) — wargowe **462**
Lavandula — lawenda **463**
Solanaceae — psiankowate **463**
Solanum — psianka **463**
Lycium — licyna **464**
Bignoniaceae — bignoniowate **464**
Catalpa — surmia (katalpa) **464**
Campsis — milin **467**
Scrophulariaceae — trędownikowate **469**
Paulownia — paulownia **469**
Caprifoliaceae — przewiertniowate **471**
Sambucus — bez (bzowina) **471**
Viburnum — kalina **474**
Symphoricarpos — śnieguliczka **482**
Weigela — krzewuska (wajgela) **484**
Kolkwitzia — kolkwiczja **487**
Lonicera — suchodrzew i wiciokrzew **488**
Linnaea — zimoziół **500**

Klasa Liliopsida (Monocotyledonae) — jednoliścienne 501

Agavaceae — agawowate **501**
Yucca — jukka (krępla) **501**

Palmae (Arecaceae) — palmy 502
Gramineae (Poaceae) — trawy 502

Zestawienia właściwości drzew i krzewów 503

Sylwetka 503
Drzewa i krzewy „płaczące”, o zwisających gałęziach 504
Horyzontalny układ gałęzi 505
Niskie krzewy i krzewinki 505
Pnącza 506
Liście barwne 507
Jesienne zabarwienie liści 510
Liście zimozielone 512
Wczesny rozwój liści na wiosnę 513
Późny rozwój liści na wiosnę 513
Dekoracyjne owoce 513
Dekoracyjna kora pni 515
Dekoracyjne pędy 515
Drzewa i krzewy pachnące 516
Wzrost szybki 518
Wzrost powolny 518
Drzewa i krzewy dobrze rosnące na glebach piaszczystych, suchych, jałowych 519
Drzewa i krzewy lubiące lub znoszące gleby wilgotne, niekiedy mokre lub nawet podmokłe 519

Drzewa i krzewy lubiące gleby wapienne 520
Drzewa i krzewy lubiące gleby lekko kwaśne 521
Drzewa i krzewy znoszące lekkie zasolenie gleby 521
Drzewa i krzewy ceniolubne lub cienioznośne 522
Drzewa i krzewy światłolubne 522
Drzewa i krzewy na żywopłoty formowane 523
Owoce lub nasiona jadalne 524
Drzewa i krzewy dwupienne lub poligamiczne 525
Drzewa i krzewy najwcześniej kwitnące 525
Drzewa i krzewy późno kwitnące 526
Drzewa i krzewy dające „odrosty” 527
Drzewa i krzewy cierniste lub kolczaste 527
Drzewa, krzewy i krzewinki pod ochroną w Polsce 528

Literatura 530

Wykaz polskich nazw drzew i krzewów 535

Wykaz łacińskich nazw drzew i krzewów 539